

Kielemme käytäntö.

Ruumis — elävänä tai kuolleena.

Suomen Akatemian kielitoimisto on saanut akatemian jäseneltä, prof. V. A. Koskenniemeltä kirjeen, jossa hän pyytää kielitoimistoa ilmaisemaan kantansa viime aikoina käytäntöön tulleen *keho* sanan tarpeellisuudesta tai suotavuudesta. »Omasta puolestani rohkenen väittää, että tämä uusmuodostus ei ole vain tarpeeton, vaan jopa suuressa määrässä vahingollinen, koska sillä näyttää olevan ilmeinen taipumus työntää tieltään vanha 'ruumis' -sana, jolla Suomen kansa on tullut tähän saakka hyvin toimeen», hän mm. kirjoittaa. »Korkeata runollisuutta tavoittelevassa tyyllilajissa, missä myös olen nähnyt tätä uutta sanaa käytettävän, on 'keho' täydellinen monstrum.»

Kielitoimisto on esittänyt asian Suomen Akatemian kielilautakunnalle, joka sen johdosta on antanut seuraavan julki-lausuman:

Keho sana on syntynyt lääkäripiireissä, jotka varmaan lähinnä sen vuoksi, että eräissä vieraissa kielissä on eri sanat elävää ja kuollutta ruumista merkitsevää sanaa, ransk. *corps*, engl. *body*, saks. *Körper*, ruots. *kropp*, voidaan käyttää myös kuolleesta ruumiista — ovat tunteet tarvetta eri sanojen saamiseksi näitä käsitteitä merkitsemään. Sellaisenaan uusi termi ei olisi huono, mutta kun on osoittautunut, että sen yleistyminen pyrkii painamaan vanhan *ruumis* sanan vain kuollutta ruumista merkitsemään, se koskee arvoihin, joiden hukkaantuminen ei voi olla herättämättä huolestumista niissä, joille yleiskielemme

traditio on kallis. Jos nimittäin tullaan siihen, että uudelle polvelle *ruumis* merkitsee lähinnä vain kuollutta ruumista, koko tähänastinen kirjallisuutemme, jossa *ruumis* verrattomasti useammin esiintyy elävän kuin kuolleen ruumiin merkityksessä, on tässä suhteessa vanhentunut. Ajateltakoon henkilöä, jolla on tällainen kielentaju, lukemassa esim. Ahon lausetta: »Ruumis ja sielu lepäävät, ja ainoa tunne on suloinen raukaus», tai vannomassa todistajanvalaa: »Niin totta kuin Jumala minua auttakoon ruumiin ja hengen puolesta». »Terve sielu terveessä ruumiissa» olisi naurua herättävä yhdistelmä, ja kuten prof. Koskenniemi huomauttaa, *ruumiillistumisesta* ei voitaisi enää puhua, ei myös *ruumiillisesta työstä*. Kielilautakunta haluaa mitä vakavimmin varottaa vieraasta kehitystä tähän suuntaan. Saa-koon *ruumis* sanamme säilyttää ne merkitykset, jotka sillä vanhastaan on. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kielivaliokunta suosittikin viime vuonna ammattikieleen *kehon* vastakohtaksi *kalmo* sanaa juuri vapauttaakseen *ruumiin* siitä pelkästä kuolleen ruumiin merkityksestä, johon *keho* sitä on työntämässä. On epäiltävää, oliko erityinen elävän ruumiin nimitys edes lääkärien kielessä todellisen tarpeen vaatima. Mutta mitä yleiseen kielien käyttöön tulee, kielilautakunta on sitä mieltä, että *keho* sanan yksipuolinen yleistyminen ja sen mukana tapahtuva *ruumis* sanan merkitysalan supistuminen merkitsisivät todellista vahinkoa.